

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-12 ta' Lulju, 2002

Kawla Numru 1

~itazz. Nru. 420/01JRM

**Anthony u Carmelo *sive*
Charles BOR{**

vs

John DESIRA

Il-Qorti:

Rat l-Att ta' ~itazzjoni mressaq fil-15 ta' Marzu, 2001, li bih l-atturi ippremettew:

Illi l-atturi g]andhom razzett bl-eg]lieqi mieg]u fi Sqaq it-Ti]ie[, Qormi;

Illi l-konvenut fil-11 ta' Frar 2001 abusivament u ming]ajr ebda dritt g]alaq bi knaten tal-gebel u b'tankijiet parti kbira mill-entratura komuni li tag]ti g]ar-raba fuq imsemmija tal-atturi u g]ar-raba biswit tal-konvenut, b'mod li l-entratura djieqet u tista' tid]ol minnha biss bir-rigel bi pregudizzju g]ad-drittijiet tal-atturi kif jirri\ulta mill-anness Dok. AB1;

Illi b'dan il-mod il-konvenut qed jikkommetti spoll vjolenti;

Illi l-konvenut [je interpellat biex jirreintegra lill-atturi fid-drittijiet kollha tag]hom fuq l-imsemmija entratura izda inutilment;

G]alhekk l-atturi talbu lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex g]ar-ra[unijiet premissi:

1. Tiddikjara li l-konvenut ikkommetta spoll klandestin u vjolenti a dannu tal-atturi meta g]alaq bi knaten tal-gebel u b'tankijiet parti kbira tal-entrata tal-imsemmija raba, u dana abusivament u ad insaputa u ming]ajr il-permess tal-istess atturi;
2. Tikkundannah sabiex fi \mien qasir u perentorju li tiffissa din l-Onorabbli Qorti, jag]mel dawk ix-xog]lijiet kollha ne`essarji]alli jqieg]ed fl-istat pristin tag]ha l-entrata li huwa abusivament imblokka permezz ta' knaten ta' gebel u tankijiet u jirreintegra lill-atturi fid-drittijiet kollha tag]hom; u
3. Illi jekk ig]addi inutilment it-terminu kon`ess minn din l-Onorabbli Qorti, l-atturi jkunu awtorizzati jag]mlu dawk ix-xog]lijiet kollha me]tiega a spejje\ tal-konvenut ta]t dawk il-provvedimenti li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha opportuni ta]t id-direzzjoni u sorveljanza ta' periti nominandi;

Bl-ispejje\ inkluzi dawk tal-ittra bonarja tal-20 ta' Frar 2001 kontra l-konvenut li hu ngunt g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-atturi, flimkien mad-dokument mag]ha mehmua\ (ritratt);

Rat in-Nota mressqa fl-20 t'April, 2001, li biha l-im]arrek e`epixxa:

1. Illi l-pretensjonijiet tal-atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-atturi m'g]andhom l- ebda dritt jew jedd

ie]or g]ajr illi jg]addu mill-proprjeta' ta' mart il-konvenut g]ar-razzett fi Sqaq it-Ti[ie[gewwa }al-Qormi bir-rigel;

2. Illi, ming]ajr ebda pregudizzju g]as-suespost, l-e`ipjent je`epixxi illi l-atturi kienu ing]ataw il-mg]oddija me]tiega bir-rigel sabiex ja`edu g]ar-razzett in kwistjoni g]aliex dak il-\mien l-imsemmi fond ma kellu l-ebda a`ess ie]or fuq xi triq pubblika u dana hekk kif se jkollu l-opportunita' illi jipprova waqt it-trattazzjoni tal-kawla;
3. Illi finalment l-e`ipjent je`epixxi illi l-jedd tal- mog]dija tal-atturi illum spi`a g]al kollox stante illi llum il-gurnata l-fond in kwistjoni g]andu a`ess ie]or g]al triq pubblika;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek;

Semg]et ix-xhieda tal-partijiet;

Rat ukoll ix-xhieda mressqa mill-partijiet bil-mezz tal-affidavit u b'dokumenti;

Semg]et lill-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawla;

Rat id-Degrietu tag]ha tat-22 ta' Jannar, 2002, tas-17 ta' Mejju, 2002, u tal-4 ta' Lulju, 2002, li bihom il-kawla t]alliet g]as-sentenza;

Ikksidrat:

Illi din hija kawla ta' spoll. L-atturi qeg]din jg]idu li l-im]arrek g]alaq id-d]ul ta' mog]dija li tag]ti g]ar-raba tag]hom bi knatan tal-[ebel u b'tankijiet, b'mod li jistg]u jg]addu biss bir-ri[el;

Illi g]al din l-azzjoni l-im]arrek laqa' billi qal li l-atturi ma g]andhom l-ebda jedd jg]addu mill-imsemmija mog]dija jekk mhux bir-ri[el, u li f'kull ka\ dak il-jedd intemm g]aliex l-g]alqa tag]hom illum il-[urnata g]andha d]ul ie]or minn triq pubblika;

Illi mill-provi mressqa, jirri\ulta li l-atturi g]andhom f'idejhom razzett bl-eg]lieqi madwaru fil-limiti ta' }al Qormi. Biex wie]ed jid]ol g]al dan ir-raba', wie]ed irid jg]addi minn mog]dija li f'bi``a minnha tmiss ma' raba' li g]andu f'idejh l-im]arrek u li hu raba' ta' martu. L-atturi jg]idu li l-imsemmija mog]dija ilha tintu\la minnhom u minn axxendenti tag]hom g]al g]lexieren ta' snin g]al kull g]amla ta' a``ess bla ma]add qatt fixkilhom jew laqag]hom milli jag]mlu dan. Fl-imsemmi razzett, l-atturi j\ommu u jrabbu l-bhejjem. Fil-11 ta' Frar, 2001, id-da]la g]al din il-mog]dija [iet imbarrata bi knatan tal-[ebel u tankijiet¹, biex t]alla ftu] dejjaq li minnu wie]ed seta' jg]addi biss bir-ri[el. Dawn ix-xog]lijiet tne]]ew g]all-]abta ta' April, 2001, imma meta l-attur Anthony Bor[ipprova jid]ol g]ar-raba' tieg]u b'vann, l-im]arrek u martu [abhulu 'l-pulizija u hu [ie ordnat jo]ro[il-vann 'il barra. It-tne]]ija tax-xog]lijiet saret mill-im]arrek innifsu u dan rah iwettqu l-attur Carmel Bor[². Illum il-[urnata l-atturi jg]addu mill-mog]dija bir-ri[el u bil-bhima biss biex ma jo]olqux inkwiet³. L-attur Bor[xehed li, matul ix-xahar t'Ottubru, 2001, l-im]arrek re[a' tella' xi xog]ol u mbarra mill-[did bi``a sewwa mid-da]la tal-mog]dija⁴;

Illi, min-na]a tieg]u, l-im]arrek jg]id⁵ li l-g]alqa li [iet g]and martu minn wirt missierha ilu ja]dimha xi seba' snin u qeg]da f'idejhom bi qbiela. Qal li kien jara lill-atturi jg]addu mill-mog]dija in kwestjoni bir-ri[el biss. Darba minnhom, matul is-sena 2001, kien ra vann li kien qieg]ed g]at-tiswija g]and mekkanik armat quddiem l-g]alqa wieqaf [ol-mog]dija. Hu u l-mara qatg]uha li jtellg]u lqug] fid-da]la tal-

¹ Ara ritratt Dok "AB1" f'pa[. 4B tal-pro`ess

² Xhieda tieg]u tat-8.11.2001 f'pa[. 19 tal-pro`ess

³ Ara afidavit atturi Dok "X" u Dok "Y" f'pa[[. 16-7 tal-pro`ess

⁴ Dokti "CB1" u "CB2" (ritratti) f'pa[. 18 tal-pro`ess

⁵ Affidavit tieg]u Dok "A" f'pa[[. 25-6 tal-pro`ess

mog]dija biex iwaqqfu dan l-abbu\ . Dan g]amlu billi u\la [ebel u tankijiet, u se]aq li]alla wisg]a biex wie]ed jista' jid]ol g]all-mog]dija bir-ri[el. Mart l-im]arrek tikkonferma dan ukoll⁶. Huwa jfisser li dawn il-[ebel u tankijiet kien ne]]ihom g]al xi \mien biex ikun jista' jda]]al [ebel ie]or biex jag]mel qsami fl-g]alqa li g]andu f'idejh;

Illi mart l-im]arrek tikkonferma dak li jg]id \ew[ha fl-istqarrija tieg]u, u i\id ukoll tag]rif dwar l-istorja tal-mog]dija mal-medda tas-snin. Tikkonferma li l-atturi ju\awha, imma tg]id, b]alma jg]id \ew[ha, li qatt ma rathom ju\awha billi jg]addu minnha b'vetturi⁷, g]ajr g]al dik l-okka\joni wa]da f'April tal-2001, meta l-attur da]al b'vann u [abhulu 'l-pulizija. L-istess]a[a jixhduha o]t il-mara tal-im]arrek Jennifer Schembri⁸, u ommha Josephine Bor[⁹;

Illi, g]al dak li jirrigwarda l-aspetti legali tal-ka\, l-azzjoni mibdija mill-atturi hija dik possessorja mag]rufa b]ala l-Azzjoni ta' Spoll, u li hija msemmija fl-artikolu 535 tal-Kodi`i ~ivili, g]al liema azzjoni japplika wkoll l-artikolu 791 tal-Kapitolu 12 tal-Li[ijiet ta' Malta. Din l-azzjoni hija wa]da minn erba' azzjonijiet possessorji li l-Kodi`i ~ivili tag]na jag]raf li jistg]u jittie]du g]all-]arsien tal-pussess;

Illi l-g]a\la ta' liema azzjoni tinbeda hija m]ollija f'idejn min jag]mel il-kaw\la, u ladarba min jifta] kaw\la jfassalha fuq elementi partikolari, mhux im]olli lill-Qorti li tag]\el x'rimedju ie]or messu fittex l-attur. F'dan il-ka\, kif jing]ad fl-Att ta`~itazzjoni nnifsu, l-azzjoni mag]\ula hija dik ta' spoll;

Illi huwa stabilit li l-azzjoni ta' spoll hija msejsa fuq l-ordni pubbliku u hija ma]suba b]ala azzjoni m]affa u effika`i biex ma t]alli 'l]add li jie]u l-li[i b'idejh u jxekkel stat ta' fatt, u biex, jekk dan isir, min ikun g]amel dan l-att jer[a' jqieg]ed kollox minnufih kif kien, qabel kull inda[ni o]ra¹⁰ (*spoliatus*

⁶ Affidavit ta' Josephine Desira f'pa[. 28 tal-pro`ess

⁷ *Ibid.* f'pa[. 29 tal-pro`ess

⁸ Affidavit Dok "~", f'pa[. 33 tal-pro`ess

⁹ Affidavit Dok "D", f'pa[. 34 tal-pro`ess

¹⁰ Ara App. ~iv. 9.3.1992 fil-kaw\la fl-ismijiet *Cardona vs Tabone et* (mhux pubblikata)

ante omnia restituendus). F'din l-azzjoni huwa me]tie[ji[u ippruvati tliet (3) elementi, u ji[ifieri (a) il-pussess; (b) it-te]id tieg]u b'g]amil tal-im]arrek u (c) li l-azzjoni nbdiet fi \mien xahrejn;

Illi dwar l-ewwel element, huwa me]tie[li jintwera li, fil-waqt li sar l-g]amil ilmentat, l-attur kien fil-pussess imqar materjali jew ta' fatt¹¹. Minbarra dan, il-pussess ma g]andux ikun ekwivoku imma fid-dieher, ukoll jekk ikun g]al waqt qasir¹², u l-Qorti g]andha tillimita ru]ha biss biex tqis il-fatt tal-pussess¹³ u dak tal-ispoll¹⁴. Mhux me]tie[li l-pussess li jista' jit]ares minn azzjoni b]al din ikun wie]ed esklussiv¹⁵;

Illi f'dan il-ka\ m'g]andu jkun hemm l-ebda dubju li l-atturi kellhom il-pussess tal-mog]dija fi grad qawwi u me]tie[biex isejjes din l-azzjoni. Sa `ertu punt, dan il-pussess ma tilfuh qatt, g]aliex l-eg]luq tad-da]la qatt ma kien s]i]. B`ieda ma` dan, l-im]arrek u x-xhieda tieg]u kollha jikkonfermaw li jafu li l-atturi ju\aw dik il-mog]dija. \da l-pussess li kellhom l-atturi qabel Frar tal-2001 tnaqqas bix-xog]lijiet li saru fid-da]la tal-mog]dija, u dan it-tnaqqis kien wie]ed determinanti, meta mqabbel mal-qag]da kif kienet qabel. Huwa possibbli li l-ispoll jimmaterjali\la wkoll meta jkun hemm `a]da parzjali ta' pussess¹⁶;

Illi jirri\ulta wkoll li l-pussess tal-atturi jmur lil hinn minn wie]ed ta' \amma prekarja jew b'tolleranza. Hija biss dwar g]amla ta' \amma b]al din li l-azzjoni tal-ispoll ma tag]tix il-protezzjoni tag]ha¹⁷. Dan qieg]ed jing]ad minbarra li f'azzjoni ta' pussess privile[[jat b]alma hija l-Azzjoni tal-ispoll, il-kwestjoni tat-tolleranza tal-pussess m'g]andhiex

¹¹ App.: 26.1.1996 fil-kawla fl-ismijiet *J. Vassallo Gatt noe vs J. Camilleri pro et noe* (Kollez. Vol.: LXXX.ii.306)

¹² P.A. : 21.2.1983 fil-kawla fl-ismijiet *G.M. Tonna vs G.M. Tonna*

¹³ App.: 4.12.1998 fil-kawla fl-ismijiet *J. Aquilina noe et vs L. Debono* (Kollez. Vol.:LXXXII.ii.1217)

¹⁴ P.A. 12.6.1998 fil-kawla fl-ismijiet *J. ~illa et vs L. Camilleri et* (mhux pubblikata);

¹⁵ P.A.: 21.1.1994 fil-kawla fl-ismijiet *A. Pisani et vs V. Farrugia* (mhux pubblikata);

¹⁶ P.A. 16.1.1965 fil-kawla fl-ismijiet *Cutajar vs Muscat* (Kollez. Vol: XLIX.ii..666)

¹⁷ App. ~iv. 12.3.1984 fil-kawla fl-ismijiet *Borf vs Dalli* (Kollez. Vol: LXVII.ii.127)

normalment tiġi meqjusa¹⁸. G]all-kuntrarju, f'dan il-ka\ jista' jing]ad li, jekk l-atturi kisbu ma\-\mien servitu' personali mnissel minn dritt ta' obligazzjoni, huma g]andhom dritt li jitolbu l-]arsien tal-liġi permezz tal-azzjoni possessorja tal-spoll kontra l-awtur tal-g]amil li jfixkilhom fil-pussess¹⁹;

Illi bilkemm g]andu g]alfejn jing]ad li l-kwestjoni dwar jekk il-jedd tal-atturi kienx wie]ed limitat g]al jedd ta' passa[[bir-ri[el jew jekk kienx usa' m'hijiex kwestjoni li jmissha titqanqal fil-pro`ess tal-azzjoni ta' spill, u lanqas, fil-fehma tal-Qorti, m'g]andha titqies unilateralment. Din hi kwestjoni ta' natura petitorja, li t-tarf tag]ha jinstab fi pro`ess petitorju. L-im]arrek u x-xhieda tieg]u se]qu bil-kbir dwar dan l-aspett: imma g]all-g]anjiet ta' din il-kaw\la dan huwa immaterjali, u l-jeddijiet minnu vantati jibqg]u impre]udikati ikun x'ikun l-e\itu g]all-atturi f'din il-kaw\la;

Illi, dwar it-tieni element, huwa me]tie[li jintwera li l-g]amil spoljattiv ikun wie]ed arbitrarju u mag]mul kontra r-rieda tal-possessor b'mod li jista' jag]ti lok g]al azzjoni ta' danni kontra min ikun wettqu²⁰. Huwa wkoll ma]sub li l-g]amil irid ikun wie]ed vjolenti jew imqar mistur g]all-g]arfien tal-persuna li kellha l-pussess²¹;

Illi, [je mfisser ukoll li l-kliem "*vis aut clam*" li jirradikaw dan l-element tal-azzjoni, mhux tabilfors jissarraff f'g]amil ta' tkissir jew qerda ta' o[[ett mi\mum mill-attur jew li fih huwa j[arab xi]sara fi\ika, g]aliex huwa bi\lejjed li l-g]amil spoljattiv isir kontra r-rieda tieg]u jew ming]ajr ma jit]alla jintebah bih²²;

Illi f'dan il-ka\, intwera li meta sar ix-xog]ol tat-titlieg] tal-knaten u t-tankijiet l-atturi la taw il-kunsens tag]hom u lanqas kienu fuq il-post meta se]] il-fatt;

¹⁸ App. ~iv. 5.10.1998 fil-kaw\la fl-ismijiet *Fenech et vs Bonanno et* (Kollez. Vol: LXXXII.ii.934) u s-sentenzi hemm imsemmija

¹⁹ Ara, per e]empju, P.A. 15.3.1960 fil-kaw\la fl-ismijiet *Montebello vs Montebello* (Kollez. Vol: XLIV.i.562) li kienet tittratta dwar spill minn mog]dija

²⁰ P.A. 30.4.1991 fil-kaw\la fl-ismijiet *J. Vella pro et noe. vs S. Micallef* (Kollez. Vol: LXXV.iii.695)

²¹ App. ~iv. 9.1.1976 fil-kaw\la fl-ismijiet *A. Mizzi noe vs R. Clark noe*

²² App. ~iv. 20.1.1961 fil-kaw\la fl-ismijiet *Desira vs Lungaro* (Kollez. Vol: XLV.i.19)

Illi lanqas ma huwa kontestat li x-xogjol lamentat sar mill-imjarrek. Huwa nnifsu jgjid li g]amel dak li g]amel wara li tkellem fuq hekk u sar qbil ma' martu. Huwa jgjid li dan g]amlu biex iwaqqaf abbu\ minn terzi: imma ma jistax ma jifix innutat li l-effett]assewh l-atturi direttament;

Illi dwar it-tielet element, il-li[i trid li l-azzjoni g]at-tne]]ija tal-effetti tal-ispoll g]andha tinbeda fi \mien xahrejn. Dan il-\mien huwa meqjus b]ala terminu ta' dekadenza. B]al kull wie]ed ie]or mill-elementi tal-azzjoni, dan il-fatt g]andu jifi pruvat mill-attur. \da meta l-kwestjoni ta\-\mien tittella' mill-imjarrek bis-sa]]a ta' e``ezzjoni, allura l-prova li l-azzjoni ta' spoll privile[[at saret barra \mienha taqa' fuq l-istess imjarrek, kif jipprovdi l-artikolu 562 tal-Kapitolu 12 tal-Li[ijiet ta' Malta²³;

Illi dwar il-kwestjoni ta\-\mien li fiha jmissha ssir il-kawla g]andu jing]ad li tinqala' l-problema dwar minn meta g]andu jibda jintg]add it-terminu ta' xahrejn li tiffissa l-li[i. Dan jin]oloq b'mod partikolari meta l-g]amil spoljattiv ikun sar minn wara dahar il-persuna li kellha l-pussess. Kien hemm ka\ijiet fejn il-qrati g]amlu distinzjoni bejn meta l-g]amil ta' spoll ikun wie]ed li sar darba u fejn l-g]amil ikun att li jippresisti, u g]alhekk in]oloq il-]sieb li l-azzjoni tibda jew minn meta l-persuna li tte]dilha l-pussess intebhet bl-ispoll jew meta l-att persistenti ntemm²⁴. \da, fil-fehma tal-Qorti, qari xieraq ta\-\lew[artikoli tal-li[i li jitkellmu dwar l-azzjoni privile[[ata tal-ispoll (l-artikolu 791 tal-Kap 12 u l-artikolu 535 tal-Kap 16) ma j]allux g]a\la g]al dik li g]andha tkun it-tifsira xierqa li jmissha ting]ata dwar minn meta g]andu jintg]add il-\mien ta' xahrejn: dan g]andu jibda jitqies minn dak inhar tal-ispoll²⁵;

Illi fil-ka\ li g]andha quddiemha l-Qorti, dan l-element m'hemmx dubju li huwa mwettaq, g]aliex il-kawla nfet]et

²³ App. ~iv. 18.6.1993 fil-kawla fl-ismijiet *N. Vassallo vs F. Esposito* (mhux pubblikata)

²⁴ P.A. 19.1.1996 fil-kawla fl-ismijiet *Borj vs Attard* (mhux pubblikata)

²⁵ App. ~iv. 4.12.1998 fil-kawla fl-ismijiet *Dr. F.X. Vassallo noe vs J. Baldacchino et* (Kollez. Vol: LXXXII.ii.1354)

inqas minn xahrejn wara li sar l-g]amil attakkat. L-im]arrek lanqas qanqal xi kontestazzjoni dwar dan;

Illi biex isse]] l-azzjoni tal-ispoll huwa me]tie[ukoll li t-tliet elementi msemija hawn ikunu kollha pruvati li jesistu, b'mod illi jekk jinstab, per e`empju, li l-attur naqas li jressaq l-azzjoni fi\`mien ta' xahrejn, l-azzjoni taqa' min]abba n-nuqqas ta' wie]ed mill-elementi me]tie[a ming]ajr ma jkun hemm b`onn li wie]ed jist]arre[jekk jikkonkorru l-elementi l-o]rajn tal-pussess u tal-g]amil li bih il-pussess ikun ittie]ed;

Illi jifdal punt importanti li ji[i studjat, u dan jikkostitwixxi l-ba\i ewlenija tal-e`ezzjoni mressqa mill-im]arrek. Huwa jis]aq li dak li sar minnu kien min]abba abbu\ li kien qieg]ed isir minn persuni barranin li kienu jda]]lu l-karozzi tag]hom fil-mog]dija. Fi kliem ie]or, l-im]arrek qieg]ed jg]id li dak li g]amel kien b']arsien tal-jeddijiet tieg]u;

Illi dan l-argument jist]oqqlu ji[i mifli sewwa g]aliex il-Qorti tqis li huwa ta' siwi kbir g]as-soluzzjoni tal-kwestjoni. F'dan il-ka\, il-Qorti sejra tag]mel osservazzjonijiet li jintrabtu man-natura possessorja tal-kaw\la li g]andha quddiemha;

Illi din il-Qorti tqis li jekk g]andu jing]ata tifsir sewwa tal-azzjoni possessorja tal-ispoll ma]suba fl-artikolu 535, din g]andha ti[i mfissra kif riedha l-le[i]slatur. Kien g]alhekk li dak l-artikolu suppost jinqara flimkien mal-imsemmi artikolu 791 tal-Kap 12, li jillimita l-g]amla ta' e`ezzjonijiet li jistg]u jittellg]u kontra l-attur g]al dawk strettament ta' natura dilatorja²⁶. B'mod partikolari, g]all-azzjoni ta' spoll, l-im]arrek ma jistax iwie]eb jew jilqa' billi jg]id li l-att tieg]u kien wie]ed le[ittimu, g]aliex dik id-difi\la tappartieni lill-[udizzju petitorju²⁷. G]aldaqstant ukoll, il-mottiv li jkun [ieg]el jew anima lill-im]arrek biex iwettaq l-g]amil li jnaqqas il-pussess ma jiswa xejn biex itaffi jew ixejjen is-sanzjoni li

²⁶ App. ~iv. 2.11.1994 fil-kaw\la fl-ismijiet *Ajius et vs Ajius et* (Kollez. Vol: LXXVIII.i.319)

²⁷ P.A. 4.2.1958 fil-kaw\la fl-ismijiet *Delia vs Schembri et* (Kollez Vol: XLII.ii.900)

l-azzjoni ta' spoll i[[ib mag]ha²⁸, ji[[ifieri dik li l-persuna mne]]ija mill-pussess g]andha titqieg]ed lura f'dak il-pussess s]i] u bla mittiefes qabel kull]a[a o]ra (*spoliatus ante omnia restituendus*)²⁹;

Illi, g]alhekk, il-Qorti ssib li, f'dan il-ka\, l-atturi se]]ilhom jipprovaw l-elementi kollha tal-azzjoni minnhom mibdiya kontra l-im]arrek, u li l-e``ezzjonijiet imressqa minn dan ma jsibux l-appo[[tal-li[i. Kif ing]ad, din is-sentenza hija wa]da limitata g]al konsiderazzjonijiet integrativi tal-azzjoni possessorja, u t]alli bla mittiefsa l-jeddijiet li l-im]arrek (jew a]jar, martu) jista' jkollu fil-qasam tal-inda[ni petitorja;

G]al dawn ir-ra[unijiet il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

Filwaqt li **ti`]ad l-e``ezzjonijiet kollha** tal-im]arrek;

Tilqa' l-ewwel talba attri`i u tiddikjara li bl-g]amil tieg]u li jimbarra bi``a mid-da]la tal-mog]diya li twassal g]ar-raba' u r-razzett tal-atturi, l-istess im]arrek wettaq g]amil ta' spoll bi]sara tal-atturi;

Tilqa' t-tieni talba attri`i u tikkundanna lill-im]arrek biex sa \mien]mistax-il (15) jum millum, jer[a' jqieg]ed lill-atturi fil-pussess s]i] u bla mittiefes tal-imsemmija mog]diya kif kienet qabel il-11 ta' Frar, 2001;

Tilqa' t-tielet talba attri`i u tawtori\\a minn issa lill-atturi biex jag]mlu huma, bi spejje\ tal-im]arrek, dak kollu me]tie[biex jer[g]u jie]du lura l-pussess tal-mog]diya, jekk kemm-il darba l-im]arrek jonqos li jag]ti lura l-pussess s]i] fi\-\mien mog]ti; u

Tikkundanna lill-im]arrek biex i]allas l-ispejje\ kollha tal-kaw]a, kif mitlub mill-atturi.

²⁸ App. ~iv. 9.3.1992 fil-kaw]a fl-ismijiet *C. Cardona vs F. Tabone et*, fuq imsemmija

²⁹ Ara P.A. NA 15.10.1998 fil-kaw]a fl-ismijiet *Nal]areno Attard vs Francis Attard*

Moqrija

**ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
12 ta' Lulju, 2002**

**Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
12 ta' Lulju, 2002**